

ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑ ΓΙΑ ΤΙΣ ΣΕΝΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

ΣΥΝΟΨΗ

Αποφοιτώντας από το 3ο Μνημόνιο, η ελληνική οικονομία έχει μπροστά της σημαντικές ευκαιρίες, παρά τα πολλαπλά εμπόδια. Είναι επείγουσα η ανάγκη να προσελκύει πολλαπλάσιες άμεσες ξένες επενδύσεις, για όλα τα επόμενα χρόνια. Χρειάζεται μεγαλύτερες επιχειρήσεις και περισσότερες πολυεθνικές επιχειρήσεις. Η εγκατάστασή τους στην Ελλάδα μπορεί να καλύψει αποτελεσματικά το επενδυτικό κενό της οικονομίας. Ο διεθνής χαρακτήρας τους συμβάλλει στην αποτελεσματική διασύνδεση της ελληνικής οικονομίας με τα αναγκαία διεθνή δίκτυα και τις παγκόσμιες αλυσίδες παραγωγής. Οι ξένες επιχειρήσεις εισάγουν πολύτιμη τεχνογνωσία και καινοτόμες πρακτικές, ενισχύουν την παραγωγικότητα της ελληνικής οικονομίας, συμβάλλουν στη συνολική αναβάθμισή της και την αύξηση των εισοδημάτων.

Από τις 170 επιχειρήσεις με τέρμο πάνω από €100 εκατ., οι 51 ελέγχονται από πολυεθνικές, καταγράφοντας συνολικό τέρμο €11,2 δισ. Οι συνολικές εισροές άμεσων ξένων επενδύσεων (ΑΞΕ) του 2017 έφτασαν τα 3,6 δισ., έναντι 2,8 του 2016. Είναι η καλύτερη ετήσια επίδοση από την αρχή της κρίσης. Ωστόσο τα συνολικά ποσοστά ΑΞΕ/ΑΕΠ παραμένουν σε ένα από τα χαμηλότερα επίπεδα της Ευρωζώνης.

Η Ελλάδα μπορεί να αναχθεί σε ελκυστικό προορισμό για ξένες επενδύσεις, ιδίως σε τομείς στους οποίους διαθέτει συγκριτικά πλεονεκτήματα. Ένα από αυτά αφορά τις επενδύσεις τεχνολογιών πληροφορίας και επικοινωνιών, τις οποίες, για πολλούς λόγους, η Ελλάδα μπορεί να προσελκύσει.

Τα τελευταία χρόνια, η Ελλάδα έχει κάνει σταθερά και αποφασιστικά βήματα, ιδίως με την εφαρμογή μεταρρυθμίσεων των τριών Μνημονίων, για να αντιμετωπίσει τις αδυναμίες στην προσέλκυση ΑΞΕ. Ωστόσο, εξακολουθούν να υπάρχουν σημαντικά περιθώρια βελτίωσης των βασικών πτυχών του οικοσυστήματος για την επιχειρηματική δραστηριότητα, όπως οι διοικητικές διαδικασίες, το ρυθμιστικό, νομικό και φορολογικό πλαίσιο, το ανθρώπινο και διανοητικό κεφάλαιο και οι υποδομές.

ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ/ΡΥΘΜΙΣΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

Η λειτουργία του κράτους και το ρυθμιστικό πλαίσιο εξακολουθούν να λειτουργούν αποτρεπτικά για τις επενδύσεις. Πολυνομία, χαμηλή ποιότητα, πολυπλοκότητα και αντιφατικότητα διαδικασιών και

κανόνων, επικαλύψεις αρμοδιοτήτων, δυσκολίες αδειοδότησης, είναι κεντρικά προβλήματα. Οι προτάσεις περιλαμβάνουν: την ελάφρυνση του γραφειοκρατικού βάρους των επιχειρήσεων, επιμόρφωση δημοσίων υπαλλήλων, μεγαλύτερη αξιοποίηση των ψηφιακών εργαλείων και αυτοματοποίηση διαδικασιών, εισαγωγή του κανόνα «one-in, one-out», δημιουργία σε όλες τις δημόσιες υπηρεσίες ενός Help Desk, απλούστευση και πλεκτρονικοποίηση των διαδικασιών αδειοδότησης, περιορισμό του προληπτικού ελέγχου και αντικατάστασή του με καταστατικό, ορθή διαχείριση και αξιοποίηση των Big Data από τη Διοίκηση, επανακωδικοποίηση και απλούστευση της νομοθεσίας, στρατηγική ανθρώπινων πόρων για την αξιολόγηση της δημόσιας διοίκησης, υιοθέτηση βέλτιστων διεθνών πρακτικών για άρση εμποδίων στην αγορά σε συνεργασία με τον ιδιωτικό τομέα, καταπολέμηση της διαφθοράς και στοχευμένη βελτίωση των επιδόσεων στους σχετικούς δείκτες.

ΑΠΟΝΟΜΗ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ ΚΑΙ ΕΠΙΛΥΣΗ ΔΙΑΦΟΡΩΝ

Η επιβολή των συμβάσεων, η εξασφάλιση τήρησης των συμφωνημένων και δικαστικής διευθέτησης των διαφορών, είναι ένας άλλος σημαντικός παράγοντας που επιφεύγει τις επενδυτικές αποφάσεις. Οι τεράστιες καθυστερήσεις στην απονομή δικαιοσύνης αποτρέπουν τις ξένες επενδύσεις. Οι προτάσεις περιλαμβάνουν: επίσημηση της απονομής δικαιοσύνης, αξιοποίηση των τεχνολογικών μέσων που προσφέρει η ψηφιακή εποχή, θέσπιση κινήτρων και αντικινήτρων για τον περιορισμό της χρήσης ένδικων μέσων, αποσυμφόρηση της Δικαιοσύνης και ενίσχυση της

εξωδικαστικής επίλυσης διαφορών, επιμόρφωση δικαστικών υπαλλήλων, ενίσχυση της διοικητικής αναβάθμισης του μηχανισμού και των διαδικασιών απονομής δικαιοσύνης, χρήση σύγχρονων τεχνολογικών μέσων κατά τα διάφορα στάδια μιας δίκης, επανεκπαίδευση και κατάρτιση των δικαστών.

ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ

Πάγιο πρόβλημα είναι η συχνή μεταβολή του φορολογικού πλαισίου. Το διαρκώς μεταβαλλόμενο φορολογικό πλαίσιο «εξουδετερώνει» την προβλεψιμότητα και απομακρύνει επενδυτές από την Ελλάδα. Οι υφιστάμενοι φορολογικοί συντελεστές κεφαλαίου και εργασίας είναι πολύ υψηλοί, ιδίως σε συνδυασμό με το ασφαλιστικό κόστος. Στην πρόσφατη έκθεση του World Economic Forum, επί 137 χωρών, η Ελλάδα βρίσκεται στην τελευταία θέση όσον αφορά την επίδραση της φορολογίας στα κίνητρα για επενδύσεις. Οι προτάσεις περιλαμβάνουν: αποκατάσταση διαφάνειας και σταθερότητας στο φορολογικό περιβάλλον, απλούστευση του φορολογικού κώδικα και συνολική αναθεώρηση της φορολογικής νομοθεσίας, μείωση της συνολικής φορολογικής και ασφαλιστικής επιβάρυνσης των επιχειρήσεων και της εργασίας, φορολογικά κίνητρα για τα ξένα στελέχη, μείωση φορολογικών συντελεστών σε εταιρίες που επανεπενδύουν τα κέρδη τους, υιοθέτηση βέλτιστων πρακτικών για τη χάραξη ενιαίας εθνικής φορολογικής πολιτικής, τεχνολογικό εκσυγχρονισμό και ψηφιοποίηση της φορολογικής διοίκησης στο σύνολο των διαδικασιών, βελτίωση της φορολογικής δικαιοσύνης και των διαδικασιών επίλυσης διαφορών, συνεχή επανεκπαίδευση των στελεχών της φορολογικής διοίκησης.

ΑΝΘΡΩΠΙΝΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ

Η Ελλάδα διαθέτει ανθρώπινο κεφάλαιο υψηλής ποιότητας, αλλά η αγορά εργασίας παραμένει δύσκαμπτη και χαρακτηρίζεται από αναντιστοιχία δεξιοτήτων, υψηλή ανεργία, και εκπατρισμό ταλαντούχου ανθρώπινου δυναμικού. Οι μεγαλύτερες προκλήσεις εντοπίζονται: στον ανεπαρκή επαγγελματικό προσανατολισμό των νέων, αναντιστοιχία μεταξύ αναγκών αγοράς και εκπαιδευτικού συστήματος, χαμπλή διασύνδεση των εκπαιδευτικών ιδρυμάτων με τις επιχειρήσεις, απουσία «soft skills», αδυναμία της Πολιτείας να επανεντάξει στην αγορά εργασίας τους χιλιάδες άνεργους. Προτείνεται η σταδιακή μείωση των ασφαλιστικών εισφορών ιδιαίτερα στους αμειβόμενους σε χαμπλότερα μισθολογικά κλιμάκια, επιδότηση των ασφαλιστικών εισφορών για τους νεοεισερχομένους στην αγορά εργασίας, παροχή φορολογικών κινήτρων για τους εργοδότες που αυξάνουν τις θέσεις εργασίας και δίνουν παροχές στους εργαζομένους τους. Επίσης: απλοποίηση και κωδικοποίηση της εργατικής νομοθεσίας, αύξηση της ευελιξίας των επιχειρήσεων όσον αφορά τη διευθέτηση του χρόνου εργασίας, ενίσχυση δεξιοτήτων των ανέργων με βάση τις ανάγκες της αγοράς, προσαρμογή του εκπαιδευτικού συστήματος στα τεχνολογικά δεδομένα της 4ns βιομηχανίκης επανάστασης, εκσυγχρονισμό επαγγελματικού προσανατολισμού, καλύτερη σύνδεση της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης με την αγορά εργασίας,

ενσωμάτωση της πρακτικής άσκησης φοιτητών σε επιχειρήσεις και οργανισμούς, συστηματική στόχευση πολιτικών για τον επαναπατρισμό επαγγελματιών από το εξωτερικό.

ΕΡΕΥΝΑ ΚΑΙ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ

Η Ελλάδα διαθέτει συγκριτικά πλεονεκτήματα αλλά και σημαντικές υστερήσεις στο πολύ σημαντικό πεδίο της έρευνας, τεχνολογίας και καινοτομίας, αδυναμίες που περαιτέρω ενισχύουν το πρόβλημα «διαρροής εγκεφάλων» στο εξωτερικό. Είναι στρατηγικό ζητούμενο για την ελληνική οικονομία να πείσει τις μεγάλες πολυεθνικές επιχειρήσεις να εγκαταστήσουν και να αναπτύξουν στην Ελλάδα τα τμήματα έρευνας και ανάπτυξης (R&D), καθιστώντας την Ελλάδα χώρα καινοτόμου παραγωγής, με πολλαπλασιαστικά αποτελέσματα για την οικονομία, την εκπαίδευση, την κοινωνία. Οι προτάσεις περιλαμβάνουν: εισαγωγή φορολογικών και άλλων κινήτρων για επένδυση στην έρευνα και τεχνολογία με βάση επιτυχημένες διεθνείς πρακτικές, αυστηρή προστασία της καινοτομίας και των πνευματικών δικαιωμάτων, υποστηρικτικό κανονιστικό πλαίσιο για νεοφυείς εταιρείες, Patent Box Regime, απελευθέρωση των ΑΕΙ από τους γραφειοκρατικούς περιορισμούς του κράτους, για να αναπτύξουν ερευνητικές συνεργασίες και συμπράξεις με τον ιδιωτικό τομέα.

ΥΠΟΔΟΜΕΣ

Η λειτουργία των υποδομών είναι εξαιρετικά σημαντική για την παραγωγικότητα και ανταγωνιστικότητα της ελληνικής οικονομίας. Η κατάσταση των υποδομών είναι σε γενικές γραμμές καλή, κυρίως λόγω του αποθέματος υποδομών που δημιουργήθηκαν κατά την προ-κρίσης περίοδο. Προτάσεις βελτίωσης περιλαμβάνουν: σχεδιασμό επενδύσεων σε υποδομές με στόχο την αποδοτική λειτουργία (αύξηση παραγωγικότητας, μείωση κόστους επιχειρήσεων, αμεσότερη πρόσβαση σε ξένες αγορές), έμφαση στην ανάπτυξη υποδομών τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνίας, εκσυγχρονισμό των υποδομών στις βιομηχανικές περιοχές, ανάπτυξη συστημάτων επεξεργασίας λυμάτων και διαχείρισης αστικών αποβλήτων, εκσυγχρονισμό του δικτύου παραγωγής ενέργειας και άρση των υφιστάμενων εμποδίων με στόχο τη μείωση του ενεργειακού κόστους, δημιουργία επιχειρηματικών πάρκων, επιτάχυνση των αποκρατικοποιήσεων, ενιαίο σχέδιο ανάπτυξης των μεταφορών (Λιμάνια-Σιδηρόδρομος-Αυτοκινητόδρομοι-Αεροδρόμια), διεύρυνση της χρηματοδότησης έργων με ΣΔΙΤ, φορολογικά κίνητρα για την ανάπτυξη «πράσινων» επενδύσεων υποδομών.

Τέλος, καμία εθνική εκστρατεία προσέλκυσης ξένων επενδύσεων και επέκτασης της παρουσίας υψηλής ποιότητας πολυεθνικών επιχειρήσεων στη χώρα μας, δεν μπορεί να ευδωθεί χωρίς το βασικό προαπαιτούμενο της μακροοικονομικής και πολιτικής σταθερότητας.